

*Аю авыл эңирлегендә
2021-2025 елларга
кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү
Программасы*

Программа паспорты

Минзэлэ муниципаль районының Аю авыл жирлегендә 2021-2025 елларга кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы расланды.

Программаның исеме:	«Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлегендә 2021-2025 елларга кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы».
Программаның заказчысы:	Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> - Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлегендә кече бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру. - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру - халыкны эш белән тәмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны арту - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнестә эшләүчеләрнең Ел саен артуы; - продукция, эшләр, хезмәт күрсәтүләрнең гомуми күләмендә кече предприятиеләр өлеше ел саен арта бара - жирлек бюджетына кече һәм урта бизнестан салым керемнәренә өлешен арттыру; - авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру һәм аның эшчәнлеген тәмин итү; - кече эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукый ярдәм күрсәтү
Программа белән идарә итү	Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның финанслау	РФ, ТР бюджеты, жирлек бюджеты, бюджеттан тыш чыганаclar, кече бизнес субъектларының үз акчалары
Программаның төп башкаручылары	Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлеге Советы

Программа бүлекләре:

1. Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау.
2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.
3. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәлегенә көтелгән бәя.
4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр.
5. 2021-2025 елларга Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары

1. Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар иқтисады алга киткән илләрдә кече эшкуарлык дәүләт иқтисадының нигезе, хужалык үсешенә двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле тормышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели::

үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен мөстәкыйль тәмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенә тотрыкландыручы төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшкуарлыкның сыгылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләргә оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Шуңа бәйле рәвештә Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә Кече эшмәкәрлекне үстерү программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлыгы туа.

Бүгенге көндә безнең авылда бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар бар, ул Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте ярдәмендә ныгый бара.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек шактый ныклы позицияләр алып торуга карамастан, кайбер проблемалар һаман да хәл ителмәгән булып кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып тора:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыенлаша, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булуы фонында үз финанс чараларың житмәве;

-гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмат житкөрмәү, административ киртәләр һәм эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшкуарлык эшчәнлегенә субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итүче проблемалар булып тора:

-кече эшмәкәрлек субъектларының югары социаль җаваплылыгы (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын киметү һәм аны "конверт" формасында түләү, мәжбүри пенсия иминияте һәм социаль иминиятләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

Авылда кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба да үстерү, мәгълүмати, мэгариф, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле контактларны һәм кооперацияне җайга салу, шулай ук эшкуарларда күмәк ихтыяж туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән аның үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә генә мөмкин. Программа билгеләнгән максатларга ирешү өчен җирле хакимият органнарының, шулай ук дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның социаль-икътисадый нәтижәләлегенә көтелгән бәя

Программа Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү ярдәм итәчәк:

- районда икътисадый һәм социаль стабиллекнең иң мөһим элементларыннан берсе буларак кече эшкуарлыкның барлыкка килүе һәм тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңай икътисадый мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү темпларын арттыру, кече предприятиеләрне икътисадый яктан ныгыту һәм эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү;

- җирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәрнең артуы;

- эш белән тәэмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакын арттыру;

- товар базарын конкурентлыкка сэлэтле продукция һәм жирле производство хезмәтләре белән тәмин итү;

-кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль жаваплылыгын арттыру.

4 . Эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре.

Район халкының тормыш-көнкүрешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы икътисади үсешне тәмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;
- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;
- транспорт һәм элемтә өлкәсе;
- төзелеш;
- социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе.

5. Минзэлэ муниципаль районы Аю авыл жирлегендэ 2021-2025 елларга кече һәм урта эшқуарлык үсеше программасының төп чаралары

№ т/ б	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Срок вақыты
1	2	3	4	5
<p>1. Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү</p> <p>2.</p>				
1	Эшқуарлык өлкәсендә норматив-хокукый базаны булдыру	Кече эшқуарлыкка ярдәм итү буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткөрү	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар
2	Кече эшмәкәрлек үсешенә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшмәкәрләрнең мәнфәгатләрнен яраштыруны тәмин итү	Соратып алына торган документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта карап тикшерүнең төгәл срокларын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлегенә төгәл, үтә күренмәле регламентын төзү, шул исәптән: жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкция өчен проект документларын карау, элмә такталар һәм реклама мәгълүматларына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган һәм киресенчә күчерү, биналарны яңадан планлаштыруга рөхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар.

3	Коррупциягә каршы тору чараларын камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Гомумиләштерү һәм тарату коррупциягә каршы тәртипнең уңай тәҗрибәсе. Коррупция фактлары буенча эшкуарларга каршы торуну арттыру, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтәрү, кече эшмәкәрлек субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатләрен яклау	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар
---	--	---	----------------------	-----------------

2. Эшкуарлыкның инновацион үсеше (инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)

1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итә торган чаралар комплексын уздыру, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәэмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр һ. б.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә хәл итү	Жирлек бюджеты акчалары	2021-2025 еллар.
2.	Крестьян (фермер) хужалыкларын һәм авыл хужалыгы производствосында башка милек рәвешләрен булдыруга һәм үстерүгә ярдәм итү.	Авил хужалыгында кече һәм урта эшкуарлыкны тотрыклы үстерүгә ярдәм итү	РФ, ТР бюджеты	2021-2025 еллар.
3.	Шәхси ярдәмче хужалыклар, КФХлар һәм башка авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләр тарафыннан житештерелә торган әзерләү продукциясе эшчәнлеген үстерү.	Авил хужалыгында кече һәм урта эшкуарлыкны тотрыклы үстерүгә ярдәм итү	ТР бюджеты	2021-2025 еллар

3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү

1	Минзәлә муниципаль районында кече эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны тормышка ашыруда федераль һәм республика дәүләт хакимияте структураларына ярдәм итү.	Эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшкуарлык субъектлары санын арттыру	ТР бюджеты	2021-2025 еллар
2	Микрокредитлаштыру институтларын үстерү (кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла торган программалар нигезендә)	Өстәмә эш урыннары булдыруга юнәлдерелгән кече эшмәкәрлек субъектларының социаль әһәмиятле инвестицион проектларына конкурс нигезендә ташламалы кредит биру .	ТР бюджеты	2021-2025 еллар
3	Кече эшкуарлык субъектларына инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә ярдәм итү	Кече эшкуарлык субъектларының потенциал инвесторлар белән хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестицион проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финансларын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар
4	Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлегендә икътисадның өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече эшмәкәрлек субъектларына жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә ярдәм итү	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, районда үткәрелә торган тендерлар, аукционнар турында эшмәкәрләрнең хәбәрдарлыгын арттыру максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар

5	Милли һәм мәдәни үзенчәлекләрдә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү	Жирлек һәм район бюджеты акчалары	2021-2025 еллар
---	--	---	-----------------------------------	-----------------

4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү

1	Районда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларны мәгълүмати яктан тәмин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренен алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату. Кече эшмәкәрлек субъектларын Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлеген башкарма комитеты үткәргән конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга җәлеп итү	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар
2	Кече эшкуарлык субъектлары, жирле үзидарә органнары катнашында " түгәрәк» өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткәру ; эшкуарлык эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча эшкуарларга адреслы юридик ярдәм күрсәтү	Кече эшкуарлык субъектларының һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген җайга салу, эшкуарлыкны үстерүнең актуаль мәсьәләләрен яктырту, аларны хәл итү турында уртақ тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр эшләү, эшкуарларның контрольлек итүче, күзәтчелек һәм хокук саклау органнары эшчәнлегенә турында мәгълүматлылыгын арттыру	Жирлек бюджеты акчалары	2021-2025 еллар

5. Эшкуарның уңай имиджын, кече һәм урта эшкуарлык турында уңай жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру

1	Кече эшкуарлык субъектларын күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуға жәлеп итү.	Эшмәкәрлеккә үстөрүгә ярдәм итү, эшкуарлык эшчәнлегенә иң яхшы субъектлары эшенә алдынгы тәжрибәсен тарату, Минзәлә шәһәр жирлегенә социаль-иқтисади үсешендә кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслау каралмаган	2021-2025 еллар
---	--	---	----------------------	-----------------